

Obsah

Předmluva	11
I Co je to stres?	13
Co je to stres?	14
Identifikace vnějších nároků a vlastních možností	16
Co se děje, když nároky přesahují naše možnosti	19
Fyziologické důsledky nadměrného stresu	20
Psychologické důsledky nadměrného stresu	27
Kognitivní dopady nadměrného stresu	30
Emoční dopady nadměrného stresu	31
Obecné dopady nadměrného stresu na chování	32
II V jak velkém stresu se nacházíte?	37
Jana: případová studie nepřiznaného stresu	38
Poznejte míru vlastního stresu	41
Identifikace stresových vzorců	45
III Co způsobuje nadměrný stres? Prostředí	49
Zvládání stresu	49
Mobilizace	49
Porozumění	50

Akce (opatření)	50
Obecné příčiny stresu v práci	52
Organizační problémy	52
Dlouhá pracovní doba	53
Nízká prestiž, malý plat	
a mizivá šance na povýšení	54
Zbytečné rituály a procedury	55
Nejistota	56
Konkrétní příčiny stresu v práci	57
Nejasně definované role	60
Konflikt rolí	60
Nerealistická očekávání od sebe sama	
(perfekcionismus)	61
Neschopnost ovlivnit rozhodovací proces	
(nedostatek pravomocí)	62
Časté střety s nadřízenými	63
Přepracování a časová tíseň	64
Malá pestrost	65
Špatná komunikace	66
Nedostatečné vedení	67
Konflikty s kolegy	68
Neschopnost dokončit práci	68
Malicherné souboje a půtky	69
Příčiny stresu související s pracovními úkoly	69
Nároční klienti či podřízení	70
Nedostatečné školení	71
Citová zaangażovanost (s klienty či podřízenými)	
. . . . .	72
Pracovní úkoly a zodpovědnost	73
Neschopnost pomoci či efektivně zasáhnout	75

Stres doma	76
<i>Jak používat seznam</i>	77
IV Jak zvládat tlaky prostředí	79
<i>Petr: případová studie zvládnání stresu</i> <i>způsobeného prostředím</i>	79
<i>Sandra: případová studie zvládnání stresu</i> <i>způsobeného prostředím</i>	83
<i>Jak řešit příčiny stresu</i>	86
<i>Petrova okamžitá opatření</i>	87
<i>Sandřina opatření</i>	92
<i>Další strategie</i>	96
<i>Jak řešit odpor kolegů</i>	98
<i>Příčiny stresu – osobní vs. pocházející</i> <i>z prostředí</i>	101
V Co způsobuje nadměrný stres? My sami	105
<i>Kognitivní hodnocení</i>	106
<i>Klára: případová studie osobních příčin stresu</i>	108
<i>Jak změnit své kognitivní hodnocení</i>	113
<i>Temperament a stres</i>	115
<i>Bernard: případová studie osobních příčin stresu</i>	115
<i>Osobnosti „typu A“</i>	116
<i>Další osobní příčiny stresu</i>	121
<i>Obsedantní chování</i>	122
<i>Nechť riskovat a potřeba vzrušení</i>	123
<i>Přílišná identifikace s profesí</i>	124
<i>Sebeobviňování</i>	127
<i>Genderové stereotypy</i>	128

Stres doma	130
<i>Katy a Graham:</i>	
případová studie domácího stresu	130
Jak zvládat domácí stres	133
VI Jak řídit sám sebe	135
Sebevýchova	135
<i>Ano, ale...</i>	141
Hodnota meditace	144
Meditace krok za krokem	147
Meditace a emoce	151
Meditace a tělesné uvolnění	153
Meditace a bdělost	154
Další formy relaxace	156
Relaxační program č. 1	159
Relaxační program č. 2	162
Dejte průchod emocím	166
Cvičení	169
Osobní vztahy	174
Mít si s kým promluvit	175
Přenesená agrese	176
Přehodnotte svůj život	177
VII Závěr	179
Klíč ke škále stresu	181
souvisejícího s profesním životem	181
<i>Jak interpretovat výsledek</i>	182
<i>Sebevívání</i>	183
<i>Nezdravé paměť</i>	184

Seznam rámečků

Škála stresu souvisejícího s pracovním životem	43
Holmesova-Raheho škála sociální přizpůsobivosti	58
Jak strukturovat rozhovory	91
Jak se vyvarovat snahy každému vyhovět	94
Jste aktér, nebo jen reagujete?	102
Učme se říkat „ne“ tehdy, kdy je to potřeba	112
Jak se vypořádat s chováním typu A	120
Když se příliš identifikujete se svou prací	126
Voda – zevnitř i zvenčí	158
Zdravá strava	164
Co a jak cvičit	172

ničem produktivně nepracujeme. Znaký stresu mohou být různé, od nespavosti, bolesti až po fyzické příznaky úzkosti z toho, že člověk musí do práce. Co víc, s chronicky stresovanými lidmi se nepracuje právě nej lépe. Bývají podráždění, ztrápení, může jim chybět energie a nasazení, někdy jsou zášlepení sami do sebe. Hůře se soustředí na konkrétní úkol, nelze se plně spolehnout, že odvedou svůj díl práce.

Přitom jsou mezi námi lidé, kteří mají schopnost uchovat si kontrolu nad svou pracovní zátěží a zvládat své pracovní in-sarace, aniž by byli vyčerpání, podráždění nebo